

Łódź, dnia 7 września 2017 roku

Pan
Krzysztof Lisiecki
Wójt Gminy Piątek

WK – 602/65/2017

Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 561) informuję Pana Wójta, że Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Urzędzie Gminy w Piątku¹. Kontrolą objęto wybrane zagadnienia z lat 2015 – 2016 oraz I z kwartału 2017 roku, dotyczące przede wszystkim: sporządzania wieloletniej prognozy finansowej; prowadzenia rachunkowości; zadłużenia; sporządzania sprawozdań finansowych; realizacji dochodów z podatków i opłat lokalnych; realizacji dochodów z majątku; wydatków osobowych; udzielania zamówień publicznych; ewidencji i inwentaryzacji majątku oraz wydatków na wynagrodzenia nauczycieli z tytułu wypłaty jednorazowego dodatku uzupełniającego. Stwierdzone w wyniku czynności kontrolnych nieprawidłowości i uchybienia wynikały z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów oraz naruszenia procedur wewnętrznej kontroli finansowej. Wykazane nieprawidłowości dotyczyły, w szczególności:

I.

W zakresie ustaleń ogólnych

1. Gminna Biblioteka nie była prowadzona w formie instytucji kultury pomimo tego, że jedyną właściwą formą organizacyjno-prawną dla prowadzenia biblioteki publicznej jest właśnie instytucja kultury. Zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 roku o bibliotekach (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 642 ze zm.) - biblioteka jednostki samorządu terytorialnego, jako biblioteka publiczna może stanowić samodzielną instytucję kultury albo

¹ Czynności kontrolne przeprowadzone zostały w dniach 4 kwietnia – 24 maja 2017 roku. Protokół podpisano w dniu 14 lipca 2017 roku.

wchodzić w skład innej instytucji kultury, w tym powstałej w wyniku połączenia, o którym mowa w art. 13 ust. 7. Natomiast zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 406 ze zm.) - jednostki samorządu terytorialnego organizują działalność kulturalną tworząc samorządowe instytucje kultury, dla których prowadzenie takiej działalności jest podstawowym celem statutowym. Sposób prowadzenia i udostępniania rejestru instytucji kultury określił Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego w przepisach rozporządzenia z dnia 26 stycznia 2012 roku w sprawie sposobu prowadzenia i udostępniania rejestru instytucji kultury (Dz. U. z 2012 roku, poz.189).

W zakresie podstawowych wskaźników budżetowych

Zgodnie z art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 1870 ze zm.) organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym: [1] spłat rat kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust 1 pkt 2-4 oraz art. 90, wraz z należnymi w danym roku odsetkami od kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90, [2] wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90 wraz z należnymi odsetkami i dyskontem od papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 i art. 90, [3] **potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji** do planowanych dochodów ogółem budżetu przekroczy średnią arytmetyczną z obliczonych dla ostatnich trzech lat relacji jej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów ogółem budżetu.

W dniu 30 stycznia 2017 roku Gmina Piątek zawarła umowę poręczenia z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, w której Gmina poręczyła za wszystkie zobowiązania Związku Międzygminnego „BZURA” do kwoty 1.087.378,00 zł, co stanowiło kwotę pożyczki udzielonej Związkowi przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi wraz z należnymi odsetkami, w wysokości procentowego udziału Gminy w realizowanym przez Związek zadaniu. **W § 4 umowy poręczenia zapisano, że w wypadku opóźnienia dłużnika (w tym przypadku Związku Międzygminnego „BZURA”) w wykonaniu zobowiązań wobec wierzyciela (czyli WFOŚiGW w Łodzi) wynikających z umowy, wierzyciel po uprzednim pisemnym wezwaniu dłużnika do uregulowania zobowiązań wynikających z udzielonej pożyczki, może zwrócić się do poręczyciela o spełnienie świadczenia do kwoty wskazanej w § 2 (czyli 1.087.378,00 zł), które poręczyciel zobowiązuje się zrealizować niezwłocznie, jednak w terminie nie dłuższym, niż 14 dni od daty otrzymania ww. wezwania wraz z potwierdzonym, za zgodność z oryginałem, pismem wzywającym dłużnika do realizacji zobowiązania. Poręczenie zostało udzielone na okres od dnia 30 stycznia 2017 roku do dnia 31 sierpnia 2032 roku.**

Gmina Piątek przy ustalaniu wskaźnika określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych przyjęła kwotę potencjalnych spłat z tytułu poręczeń i gwarancji w wysokości 23.670,00 zł, wynikającą z przedłożonego kontrolującym zestawienia, podpisanego wyłącznie przez przedstawicieli Związku Międzygminnego „BZURA”. Zestawienie to nie zostało zatwierdzone przez przedstawicieli WFOŚiGW w Łodzi i nie stanowiło części umowy poręczenia. Biorąc pod uwagę treść podpisanej umowy poręczenia, do obliczenia wskaźnika spłaty zobowiązań należało przyjąć kwotę 1.087.378,00 zł, która została wymieniona w cytowanej wyżej umowie.

Regionalna izba Obrachunkowa w Łodzi ustaliła relację, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych, uwzględniając kwotę potencjalnych spłat z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji w wysokości 1.087.378,00 zł, biorąc pod uwagę poniższe dane wynikające ze sprawozdań finansowych i ewidencji księgowej:

Lp.	Dane służące do wyliczenia wskaźnika	2014 (n-3)	2015 (n-2)	2016 (n-1) wg sprawozdania za III kwartały
1.	Dochody ogółem budżetu – D	18.120.561,02	18.552.305,21	19.632.647,91
2.	Dochody bieżące – Db	16.954.207,09	17.672.902,55	19.613.647,91
3.	Dochody ze sprzedaży majątku – Sm	0,00	19.900,00	0,00
4.	Wydatki bieżące – Wb	16.374.971,86	16.523.103,64	18.709.544,91
Rok budżetowy 2017 (dla którego liczony będzie wskaźnik)				
5.	Planowana na rok budżetowy łączna kwota z tytułu spłaty rat kredytów i pożyczek, o której mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90, wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90	881.009,07		
6.	Planowane na rok budżetowy odsetki od kredytów i pożyczek o którym mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90, odsetki i dyskonto od papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust.1 i art.90 oraz spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji	63.000,00 + 23.670,00 kwota spłaty poręczeń wg uchwały budżetowej (1.087.378,00 kwota spłaty poręczeń wg. umowy poręczenia)		
7.	Dochody ogółem budżetu zaplanowane w danym roku budżetowym wg uchwały budżetowej	21.603.524,34		

$$\left(\frac{R+O}{D}\right)_n \leq \frac{1}{3} * \left(\frac{Db_{n-1} + Sm_{n-1} - Wb_{n-1}}{D_{n-1}} + \frac{Db_{n-2} + Sm_{n-2} - Wb_{n-2}}{D_{n-2}} + \frac{Db_{n-3} + Sm_{n-3} - Wb_{n-3}}{D_{n-3}} \right)$$

Poszczególne symbole oznaczają:

R – planowaną na rok budżetowy łączną kwotę z tytułu spłaty rat kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90, oraz wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90,

O – planowane na rok budżetowy odsetki od kredytów i pożyczek, o których mowa w art.89 ust.1 i art. 90, odsetki i dyskonto od papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 i art. 90 oraz spłaty kwot wynikających z **udzielonych poręczeń i gwarancji**,

D – dochody ogółem budżetu w danym roku budżetowym,

Db – dochody bieżące,

Sm – dochody ze sprzedaży majątku,

Wb – wydatki bieżące,

n – rok budżetowy, na który ustalana jest relacja,

n-1 – rok poprzedzający rok budżetowy, na który ustalana jest relacja,

n-2 – rok poprzedzający rok budżetowy o dwa lata,

n-3 – rok poprzedzający rok budżetowy o trzy lata.

Strona lewa wzoru:

- jeżeli weźmiemy pod uwagę kwotę potencjalnych spłat z udzielonego poręczenia przyjętą przez Gminę Piątek 23.670,00 zł:

$$(881.009,07+63.000,00+23.670,00) : 21.603.524,34 = \mathbf{0,0448 = 4,48\%}.$$

- **natomiast jeżeli weźmiemy pod uwagę kwotę zawartą w umowie poręczenia 1.087.378,00 zł:**

$$(881.009,07+63.000,00+1.087.378,00) : 21.603.524,34 = \mathbf{0,095 = 9,5\%}.$$

Strona prawa wzoru:

$$1/3 * (0,046+0,063+0,0319)=1/3 * 0,1409=\mathbf{0,047 = 4,7\%}.$$

Podstawiając dane, które wzięta pod uwagę Gmina Piątek do powyższego wzoru, wskaźnik zadłużenia wynosił:

$$4,48\% \leq 4,7\%$$

Natomiast, biorąc pod uwagę kwotę udzielonego poręczenia w wysokości 1.087.378,00 zł, wskaźnik przedstawia się następująco:

$$\mathbf{9,5\% \geq 4,7\%}$$

Przyjmując prawidłową kwotę wynikającą z udzielonych poręczeń, wskaźnik planowanej łącznej spłaty zobowiązań na 2017 rok, o którym mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych, do dochodów ogółem wynosił 9,5% przy dopuszczalnym wskaźniku spłaty zobowiązań wynoszącym 4,7%. Zatem wskaźnik finansowy nie został zachowany.

Ponadto dokonano obliczenia wskaźnika zadłużenia określonego w art. 243 ww. ustawy na 2017 rok, biorąc pod uwagę wykonanie za 2016 rok:

Lp.	Dane do obliczeń	Wykonanie		
		2014	2015	2016
1.	dochody bieżące	16.954.207,09	17.672.902,55	19.520.604,21
2.	dochody ze sprzedaży majątku	0,00	19.900,00	0,00
3.	wydatki bieżące	16.374.971,86	16.523.103,64	18.903.907,73
4.	dochody ogółem	18.120.561,02	18.552.305,21	19.601.184,21
5.	wskaźnik w ujęciu rocznym $[(1+2-3)/4]$ (w %)	3,20	6,30	3,15
6.	średnia wskaźników z wiersza nr 5 - prawa strona wzoru	4,22		
7.	plan dochodów na 2017 roku	21.603.524,34		
8.	przypadające do spłaty raty pożyczek w 2017 roku wg planu	881.009,07		
9.	odsetki wg planu w 2017 roku oraz kwota potencjalnych spłat z tytułu poręczeń	63.000,00 + 23.670,00 (1.087.378,00)		
10.	iloraz zadłużenia wraz z odsetkami przez dochody ogółem $[(8+9)/7]$ - lewa strona wzoru (w %)	4,48 (jeśli weźmiemy kwotę potencjalnych spłat z tytułu poręczeń, uwzględnioną przez Gminę Piątek) 9,4 (jeśli weźmiemy kwotę wynikającą z umowy poręczenia)		
11.	sprawdzenie relacji z art. 243 $(10 \leq 6)$	4,48 \geq 4,22 9,4 \geq 4,22		

Stwierdzono, że wskaźnik, o którym mowa w art. 243 cytowanej powyżej ustawy nie został zachowany, przyjmując prawidłową kwotę wynikającą z udzielonych poręczeń, tj. 1.087.378,00 zł (ale także kwotę spłat w 2017 roku w wysokości 23.670,00 zł, uwzględnioną przez Gminę).

W zakresie udzielonych przez Gminę Piątek poręczeń

1. Gmina Piątek w dniu 30 stycznia 2017 roku zawarła umowę poręczenia z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, w której Gmina jako poręczyciel oświadczyła, że znany jest jej fakt zawarcia umowy pomiędzy WFOŚiGW w Łodzi, czyli wierzycielem, a Związkiem Międzygminnym „BZURA” z siedzibą w Łowiczu jako dłużnikiem, o dofinansowanie w formie pożyczki i dotacji, nr 23/OZ/PD/2016 z dnia 20 maja

2016 roku, na mocy której Fundusz udzielił Związkowi pożyczki do kwoty 21.835.873,00 zł, a także warunki na których ww. umowa została zawarta. **Zgodnie z § 2 umowy poręczenia Gmina Piątek poręczyła za wszystkie zobowiązania dłużnika wynikające z ww. umowy do kwoty 1.087.378,00 zł.** Poręczenie zostało udzielone na okres od dnia 30 stycznia 2017 roku do dnia 31 sierpnia 2032 roku. Jak zapisano w § 3 pkt 2 ww. umowy poręczenia, przed uruchomieniem pierwszej transzy dofinansowania w ramach umowy z maja 2016 roku poręczyciel miał przedstawić wierzycielowi uchwałę Rady Gminy o uwzględnieniu poręczenia w budżecie Gminy na rok 2017 wraz z pozytywną opinią RIO do projektu tego budżetu oraz pozytywną opinią RIO do projektu WPF. Ponadto poręczyciel został zobowiązany do przedkładania wierzycielowi w każdym kolejnym roku trwania umowy dokumentów dotyczących tego roku, tj. w terminie do 15 lutego – uchwały Rady Gminy uwzględniającej poręczenie w budżecie Gminy na dany rok.

Umowa o dofinansowanie ze środków WFOŚiGW w Łodzi nr 23/OZ/PD/2016 w formie pożyczki i dotacji została zawarta w dniu 20 maja 2016 roku pomiędzy WFOŚiGW w Łodzi a Związkiem Międzygminnym „BZURA” - w oparciu o wniosek z dnia 18 sierpnia 2015 roku, na realizację zadania: **„Budowa Regionalnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Piaskach Bankowych”, do łącznej wysokości 40.942.262,00 zł**, jednak nie wyższej niż 75% wartości kosztu całkowitego zadania, w tym: **pożyczka w kwocie 21.835.873,00 zł i dotacja do wysokości 19.106.389,00 zł**, przy czym kwota dotacji nie mogła przekroczyć 35% wartości kosztu całkowitego zadania. Koszt całkowity zadania i jego zakres rzeczowy określał harmonogram rzeczowo-finansowy, stanowiący załącznik nr 1 do umowy. **Termin realizacji zadania, rozumiany jako data sporządzenia protokołu odbioru końcowego, do dnia 30 listopada 2017 roku. Kwota dofinansowania (dotacja i pożyczka) miała być przekazywana sukcesywnie w terminie do dnia 31 grudnia 2017 roku**, po spełnieniu m.in. następujących warunków: ustanowieniu prawnych zabezpieczeń, (czyli weksła własnego in blanco wraz z deklaracją wekslową, hipoteki łącznej na nieruchomościach niezabudowanych, położonych w Piaskach Bankowych, poręczeń cywilnych każdej z Gmin należących do Związku Międzygminnego „BZURA” za spłatę pożyczki wraz z należnymi odsetkami, w wysokości procentowego udziału każdej z nich w realizowanym zadaniu), po stwierdzeniu przez Fundusz terminowej realizacji zadania zgodnie z harmonogramem, po przedstawieniu potwierdzonych za zgodność z oryginałem kserokopii rachunków (faktur) lub innych dokumentów, na uwzględnienie których w rozliczeniu dofinansowania Fundusz wyraził zgodę, (w terminie na co najmniej 20 dni kalendarzowych przed datą przekazania dofinansowania). Pożyczka została oprocentowana w wysokości 2,50% w stosunku rocznym.

W załączniku nr 3 do ww. umowy wyszczególniono harmonogram spłat rat pożyczki i odsetek, które wynosiły: 1.465.873,00 zł (data zapłaty 31 sierpnia 2018 roku) oraz kolejne raty po 1.455.000,00 zł (daty ich zapłaty 31 sierpnia lata 2019-2031).

Pomimo, że umowa poręczenia została zawarta w styczniu 2017 roku, to

maksymalna wysokość poręczeń udzielanych przez Wójta Gminy Piątek została ustalona w roku budżetowym 2016. W roku budżetowym, w którym została zawarta umowa poręczenia, czyli w 2017 roku (do czasu zakończenia czynności kontrolnych), organ stanowiący nie określił maksymalnej wysokości poręczeń. Rada Gminy Piątek podjęła uchwałę nr XIX/99/16 z dnia 31 sierpnia 2016 roku w sprawie zmian w budżecie Gminy Piątek, w której w § 6 ustaliła maksymalną wysokość poręczeń udzielanych przez Wójta Gminy Piątek w roku budżetowym 2016 w kwocie 1.087.378,00 zł. Ponadto uchwałą Rady Gminy nr XIX/100/16 z dnia 31 sierpnia 2016 roku określono maksymalną wysokość poręczeń w kwocie 1.087.378,00 zł udzielonych przez Wójta Gminy w roku budżetowym 2016 oraz zapisano, że powstałe ewentualne spłaty z tytułu poręczeń, zostaną pokryte z dochodów gminy w podatku od nieruchomości.

2. Na podstawie danych zawartych w cytowanym wyżej zestawieniu, które nie stanowiło załącznika do umowy z WFOŚiGW w Łodzi oraz nie było przez Fundusz podpisane i zaakceptowane i które wyszczególniało kwoty zobowiązań w podziale na poszczególne gminy należące do Związku Międzygminnego „BZURA”, Gmina Piątek ujęła kwotę 23.670,00 zł w uchwale budżetowej Rady Gminy Piątek na 2017 rok nr XXIV/128/17 z dnia 5 stycznia 2017 roku, w paragrafie 5 w wydatkach budżetu jako zabezpieczenie środków z tytułu potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonego przez Gminę poręczenia wraz z należnymi odsetkami. W załączniku nr 2 do ww. uchwały, w dziale 757, rozdziale 75704 zaplanowana została kwota wydatków bieżących z tytułu poręczeń w wysokości 23.670,00 zł. W wieloletniej prognozie finansowej Gminy Piątek na lata 2017-2021 ustalonej uchwałą nr XXIV/127/17 z dnia 5 stycznia 2017 roku, w poz. wydatki bieżące z tytułu poręczeń i gwarancji (poz. 2.1.1) wykazane zostały kwoty ewentualnych spłat rat zobowiązań wymienione w harmonogramie za lata 2017-2021, zaś za pozostałe lata kwoty spłat wymieniono w objaśnieniach do WPF.

Kontrolowana jednostka, mając na uwadze art. 236 ust. 3 pkt 5 ustawy o finansach publicznych oraz postanowienia umowy poręczenia z dnia 30 stycznia 2017 roku, w szczególności § 4 umowy, winna zaplanować w 2017 roku wydatki bieżące na wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez jednostkę samorządu terytorialnego, przypadające do spłaty w danym roku budżetowym, w kwocie 1.087.378,00 zł. Należy zauważyć, że z paragrafu 2 umowy poręczenia zawartej w dniu 30 stycznia 2017 roku wynikało, że Gmina Piątek poręcza za wszystkie zobowiązania dłużnika. Zgodnie z art. 881 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks Cywilny (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 380 ze zm.) - w braku odmiennego zastrzeżenia poręczyciel jest odpowiedzialny jak współdłużnik solidarny (w umowie poręczenia brak jest takiego odmiennego zastrzeżenia). Zasada solidarnej odpowiedzialności poręczyciela odnosi się również do tych sytuacji, gdy poręczenie zostało udzielone przez kilka podmiotów. Bez znaczenia dla powstania tego typu odpowiedzialności jest okoliczność, czy poręczenie ma charakter poręczenia wspólnego, czy też poręczenia dokonywał każdy współnik z osobna. Przy współporęczeniu sytuacja prawna współporęczycieli, w braku odmiennej umowy, jest analogiczna do przypadków, gdy za dług poręcza jedna osoba, z zastrzeżeniem, że istnieje

jeszcze zobowiązanie solidarne między współporęczycielami (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 grudnia 1997 roku Sygn. III CKU 87/97). Podkreślić również trzeba, że konstrukcja umowy pożyczki nr 23/OZ/PD/2016 z dnia 20 maja 2016 roku przy omawianej treści umowy poręczenia mogła spowodować, że zobowiązanie Gminy Piątek z tytułu umowy poręczenia stanie się wymagalne w pełnej kwocie, tj. 1.087.378,00 zł w jednym roku budżetowym. Taką okoliczność przewiduje § 8 umowy nr 23/OZ/PD/2016, zgodnie z którym „1. Fundusz może wypowiedzieć umowę dofinansowania w zakresie udzielonej pożyczki lub dotacji w całości lub części i żądać natychmiastowego zwrotu wypłaconych kwot wraz z naliczonymi odsetkami gdy: 1) Beneficjent odstąpił od realizacji zadania lub jego części, bądź nie realizuje go w terminie i nie wystąpił do Funduszu z uzasadnionym wnioskiem o dokonanie zmiany warunków umowy w terminie określonym w §10 ust. 3, 2) Beneficjent nie zakończył zadania w planowanym terminie lub nie osiągnął planowanych efektów rzeczowych zgodnie z harmonogramem i efektów ekologicznych zgodnie z Kartą Efektu Ekologicznego, 3) Dofinansowanie lub jego część została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem, 4) Spłata pożyczki lub odsetek przebiega nieterminowo, 5) Beneficjent nie uregulował w terminie wskazanym przez Fundusz opłat lub kar, o których mowa w tabeli opłat i kar umownych, wymienionych w § 3 ust. 2, 6) Dokumenty lub informacje, na podstawie których zawarto umowę zawierają nierzetelne lub nieprawdziwe dane, 7) Sąd prawomocnie orzekł o nieważności umowy o udzielenie zamówienia publicznego lub o nieważności jej zmiany, 8) Renegocjacje warunków umowy, z przyczyn spowodowanych przez beneficjenta trwają dłużej niż 30 dni, 9) Beneficjent nie spełnił innych warunków określonych w umowie.

2. W przypadku wypowiedzenia umowy w całości lub części, z przyczyn o których mowa w ust. 1, kwota dofinansowania w formie pożyczki lub/i dotacji i należne funduszowi odsetki (w całości lub części) podlegają zwrotowi wraz z odsetkami naliczonymi wg aktualnej na dzień wypowiedzenia stopy odsetek od zaległości podatkowych z dnia wypłaty dofinansowania do dnia faktycznego zwrotu żądanej kwoty na rachunek funduszu wskazany w wypowiedzeniu. (...).

3. O ile, w okresie wypowiedzenia, Beneficjent nie spłaci dobrowolnie należności wynikających z umowy, od następnego dnia od jego upływu Funduszowi przysługuje prawo do ich dochodzenia zarówno z ustanowionych zabezpieczeń jak i pozostałego majątku Beneficjenta, co nie narusza praw Funduszu wynikających z postanowień par. 5 ust. 9”.

3. Stwierdzono, że kwota udzielonego poręczenia w wysokości 1.087.378,00 zł nie została wykazana w sprawozdaniu kwartalnym Rb-Z - o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji za I kwartał 2017 roku. W trakcie kontroli RIO sporządzono stosowną korektę sprawozdania Rb-Z, w którym została wymieniona kwota 1.087.378,00 zł w pozycji B. „Poręczenia i gwarancje” – F1, jako wartość nominalna niewymagalnych (potencjalnych) zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji na koniec okresu sprawozdawczego.

4. Ponadto kwota 1.087.378,00 zł nie została ujęta w ewidencji księgowej na koncie pozabilansowym. Wartość udzielonych poręczeń ujmuje się w księgach rachunkowych poręczyciela w ewidencji pozabilansowej na stronie Ma konta 291 - Zobowiązania warunkowe – udzielone gwarancje. W sytuacji, kiedy kredytobiorca spłaci kredyt (pożyczkę) bez realizacji poręczenia, następuje wyksięgowanie zobowiązania warunkowego po stronie Wn konta „Zobowiązania warunkowe”. W dniu 11 maja 2017 roku ujęto na koncie 291 ww. kwotę.

W dniu 29 czerwca 2017 roku (już po zakończeniu czynności kontrolnych) Gmina Piątek zawarła z WFOŚiGW w Łodzi porozumienie do umowy poręczenia z dnia 30 stycznia 2017 roku, w którym w § 2 zapisano, że umowa poręczenia uległa rozwiązaniu z dniem zawarcia niniejszego porozumienia. Jednocześnie w dniu 30 czerwca 2017 roku Rada Gminy Piątek uchwałą nr XXX/153/17 dokonała zmian w budżecie Gminy i w § 8 ustaliła maksymalną wysokość poręczeń udzielanych przez Wójta Gminy Piątek w roku budżetowym 2017 w kwocie 1.087.378,00 zł. Ponadto uchwałą nr XXX/155/17 z dnia 30 czerwca 2017 roku Rada Gminy określiła maksymalną wysokość poręczeń udzielanych przez Wójta Gminy w roku budżetowym 2017 w kwocie 1.087.378,00 zł. Jak zapisano w § 2 powstałe ewentualne spłaty z tytułu poręczeń miały zostać pokryte z dochodów gminy z podatku od nieruchomości.

W dniu 14 lipca 2017 roku została podpisana umowa poręczenia nr 4/2017 między Gminą Piątek a WFOŚiGW w Łodzi, w której zapisano, że znany jest Gminie fakt zawarcia pomiędzy WFOŚiGW w Łodzi a Związkiem Międzygminnym „BZURA” z siedzibą w Łowiczu, umowy o dofinansowanie w formie pożyczki i dotacji nr 23/OZ/PD/2016 z dnia 20 maja 2016 roku, na mocy której wierzyciel udzielił dłużnikowi pożyczkę w kwocie 23.067.282,00 zł i przyznał dotację do wysokości 20.185.369,00 zł oraz warunki na których umowa została zawarta. Poręczyciel oświadczył, że poręcza za wszystkie zobowiązania dłużnika wynikające z ww. umowy, zgodnie z harmonogramem zamieszczonym poniżej, do kwoty 1.174.095,00 zł, co stanowi kwotę pożyczki wraz z należnymi odsetkami oraz zwiększoną kwotę dofinansowania w formie pożyczki i dotacji przyznaną na podstawie uchwały nr 58/V/2017 Rady Nadzorczej z dnia 19 maja 2017 roku, w wysokości procentowego udziału Gminy w realizowanym zadaniu. Odpowiedzialność poręczyciela z tytułu udzielonego poręczenia w łącznej wysokości wskazanej wyżej w poszczególnych latach budżetowych będzie obejmowała wykorzystanie dotacji zgodnie z jej przeznaczeniem oraz spłatę rat kapitałowych i odsetek od pożyczki zgodnie z umową, według następującego harmonogramu: 2018 rok – kwota poręczenia 72.732,00 zł, 2019 roku – kwota poręczenia 87.260,00 zł, 2020 rok – kwota 87.618,00 zł, 2021 rok – 85.968,00 zł, 2022 rok – 84.374,00 zł, 2023 rok – 82.780,00 zł, 2024 rok – 81.226,00 zł, 2025 rok – 79.592,00 zł, 2026 rok – 77.999,00 zł, 2027 rok – 76.405,00 zł, 2028 rok – 74.833,00 zł, 2029 rok – 73.217,00 zł, 2030 rok – 71.623,00, 2031 rok – 70.029,00 zł i 2032 rok – 68.439,00 zł, co razem wynosi 1.174.095,00 zł. Poręczenie zostało udzielone na okres od dnia 14 lipca 2017 roku do dnia 31 października 2032 roku, zaś przed uruchomieniem pierwszej transzy dofinansowania w ramach umowy nr 23/OZ/PD/2016 z dnia 20 maja 2016 roku poręczyciel miał przedstawić wierzycielowi pozytywną opinię

RIO do projektu WPF. Ponadto Gmina zobowiązała się do zabezpieczenia kwot wynikających z umowy poręczenia i ujmowania w wydatkach budżetu w kolejnych latach budżetowych przez cały okres obowiązywania poręczenia, tj. w budżetach 2018-2032 w wysokościach zgodnych z harmonogramem zamieszczonym powyżej oraz do przedkładania WFOŚiGW w Łodzi w każdym kolejnym roku trwania umowy dokumentów dotyczących tego roku, tj. w terminie do 15 lutego – uchwały Rady Gminy uwzględniającej poręczenie w budżecie Gminy na dany rok. W paragrafie 4 zapisano, że w wypadku opóźnienia Związku Międzygminnego „BZURA” w wykonaniu zobowiązań wobec WFOŚiGW w Łodzi wynikających z umowy, WFOŚiGW w Łodzi po uprzednim wezwaniu Związku do uregulowania zobowiązań wynikających z udzielonej pożyczki, może zwrócić się do Gminy Piątek o spełnienie świadczenia do kwoty wskazanej w harmonogramie zamieszczonym wcześniej, które Gmina zobowiązuje się zrealizować niezwłocznie, jednak w terminie nie dłuższym niż 14 dni od daty otrzymania ww. wezwania wraz z potwierdzonym za zgodność z oryginałem pismem wzywającym Związek „BZURA” do realizacji zobowiązania.

W dniu 16 sierpnia 2017 roku został zawarty aneks nr 1 do umowy z dnia 14 lipca 2017 roku pomiędzy Gminą Piątek a WFOŚiGW w Łodzi zmieniający zapis § 4: *„W wypadku opóźnienia Związku Międzygminnego „BZURA” w wykonaniu zobowiązań wobec WFOŚiGW w Łodzi wynikających z umowy, WFOŚiGW w Łodzi po uprzednim wezwaniu Związku do uregulowania zobowiązań wynikających z udzielonej pożyczki, może zwrócić się do Gminy Piątek o spełnienie świadczenia do kwoty wskazanej w danym roku budżetowym, zgodnie z harmonogramem zamieszczonym wyżej, które Gmina zobowiązuje się zrealizować niezwłocznie, jednak w terminie nie dłuższym niż 14 dni od daty otrzymania ww. wezwania wraz z potwierdzonym za zgodność z oryginałem, pismem wzywającym Związek „BZURA” do realizacji zobowiązania”.*

Uchwała Rady Gminy Piątek nr XXXI/156/17 w sprawie określenia maksymalnej kwoty poręczeń udzielanych przez Wójta Gminy w 2017 roku w wysokości 1.174.095,00 zł została podjęta w dniu 13 lipca 2017 roku.

W zakresie płatności składek członkowskich przez Gminę Piątek na rzecz Związku Międzygminnego „BZURA”

1. Gmina Piątek przystąpiła do Związku Międzygminnego „BZURA” na podstawie uchwały Rady Gminy nr XXXIV/201/06 z dnia 17 lipca 2006 roku, w celu wspólnego wykonywania zadań publicznych, tj. ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, w szczególności w zakresie gospodarki odpadami poprzez realizację kompleksowego regionalnego systemu zagospodarowania odpadów, w tym budowę i eksploatację zakładu zagospodarowania odpadów komunalnych wraz z niezbędną infrastrukturą. Uchwałą przyjęto także statut związku. Obecnie obowiązujący statut został ogłoszony w dniu 24 czerwca 2009 roku jako załącznik do obwieszczenia Wojewody Łódzkiego. Zgodnie z zapisami statutu - dochodami związku są m.in. coroczne wpłaty członkowskie na rzecz Związku, wnoszone przez uczestników w wysokości ustalonej przez Zgromadzenie oraz dotacje, darowizny i zapisy dokonywane na rzecz Związku.

Według § 29 Statutu, ogólna wysokość corocznych wpłat członkowskich, stanowiących podstawowy składnik udziału każdej gminy – uczestnika w kosztach działalności związku, związanych z wykonywaniem przekazanych zadań publicznych, określa budżet Związku i plan finansowy Biura, w postaci różnicy pomiędzy powyższymi kosztami działalności Związku, a uzyskanymi w danym roku pozostałymi dochodami. Wysokość corocznej wpłaty członkowskiej przypadającej na gminę będącą uczestnikiem Związku ustala Zgromadzenie, proporcjonalnie według ilości mieszkańców stale zamieszkałych na terenie danej gminy, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, według danych Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego. Wysokość corocznej wpłaty członkowskiej miała być ustalana przez Zgromadzenie corocznie do dnia 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy. Pierwszą wpłatę członkowską uczestnicy Związku zobowiązani byli wnieść w całości w terminie 60 dni od daty rejestracji Związku, natomiast dalsze - w dwóch jednakowych ratach w terminie do 31 marca oraz do 30 września każdego roku.

Inspektorzy RIO otrzymali uchwały Zgromadzenia Związku Międzygminnego „BZURA”, które określały wartość składek członkowskich na poszczególne lata (dotyczące składki inwestycyjnej i składki bieżącej, tj. na utrzymanie biura Związku), a mianowicie: na 2013 rok - uchwała nr VII/30/2012 Zgromadzenia Międzygminnego „BZURA” z dnia 18 września 2012 roku w sprawie ustalenia wysokości wpłat członkowskich na 2013 rok, w której określono dla Gminy Piątek składkę w wysokości 13.492,70 zł; uchwała nr VII/29/2012 Zgromadzenia Międzygminnego „BZURA” z dnia 18 września 2012 roku w sprawie podziału wkładu własnego Związku na realizację projektu „Kompleksowy system gospodarki odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi dla obszaru Podregionu Północnego Województwa Łódzkiego wraz z budową zakładu zagospodarowania odpadów”, w załączniku do której określono wysokość wpłat poszczególnych Gmin, w tym również Gminy Piątek; na 2014 rok - uchwała nr XIV/49/2013 Zgromadzenia Międzygminnego „BZURA” z dnia 30 września 2013 roku w sprawie ustalenia wysokości wpłat członkowskich na 2014 rok, w której określono dla Gminy Piątek składkę w wysokości 31.325,00 zł; uchwała nr XV/51/2013 Zgromadzenia Międzygminnego „BZURA” z dnia 21 października 2013 roku w sprawie podziału wkładu własnego Związku na realizację ww. projektu, w załączniku do której określono wysokość wpłat poszczególnych gmin, w tym również Gminy Piątek; na 2015 rok - uchwała nr XXII/81/2014 Zgromadzenia Międzygminnego „BZURA” z dnia 22 września 2014 roku w sprawie ustalenia wysokości wpłat członkowskich na 2015 rok, w której określono dla Gminy Piątek składkę w wysokości 31.205,00 zł; uchwała nr XXII/80/2014 Zgromadzenia Międzygminnego „BZURA” z dnia 22 września 2014 roku w sprawie podziału wkładu własnego Związku na realizację projektu; na 2016 rok - uchwała nr VI/26/2015 Zgromadzenia Międzygminnego „BZURA” z dnia 21 września 2015 roku w sprawie ustalenia wysokości wpłat członkowskich na 2016 rok, w której określono dla Gminy Piątek składkę w wysokości 30.970,00 zł; uchwała nr V/21/2015 Zgromadzenia Międzygminnego „BZURA” z dnia 17 sierpnia 2015 roku w sprawie podziału wkładu własnego na realizację projektu „Budowa Regionalnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Piaskach Bankowych”; na 2017 rok - uchwała nr XIII/42/2016

Zgromadzenia Międzygminnego „BZURA” z dnia 22 września 2016 rok w sprawie ustalenia wysokości wpłat członkowskich na 2017 rok, w której określono dla Gminy Piątek składkę w wysokości 30.940,00 zł; uchwała nr VIII/30/2016 Zgromadzenia Międzygminnego „BZURA” z dnia 16 marca 2016 roku w sprawie podziału wkładu własnego Związku na realizację projektu „Budowa Regionalnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Piaskach Bankowych”, w której ustalono, że środki konieczne do zgromadzenia w celu pokrycia wkładu własnego na realizację projektu „Budowa Regionalnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Piaskach Bankowych” winny zostać zabezpieczone w budżetach i WPF-ach gmin członkowskich Związku Międzygminnego „BZURA”. Wysokość środków, jakie zostaną zabezpieczone przez poszczególne gminy ustalona została proporcjonalnie do ilości mieszkańców stale zamieszkałych na terenie danej Gminy. W paragrafie 4 określono termin płatności do Związku środków tytułem wkładu własnego gmin na realizację projektu, w dwóch równych ratach do 31 marca i 30 września każdego roku. Wykonanie uchwały powierzono Zarządowi Związku oraz Wójtom/Burmistrzom poszczególnym Gmin. Wysokość środków, jakie miały zostać zabezpieczone przez gminy w latach 2011-2017 na wpłaty z tytułu realizacji projektu, o którym mowa wyżej, określa załącznik nr 1 do uchwały. Z uwagi na wystąpienie niektórych Gmin ze Związku Międzygminnego „BZURA” kwoty wpłat składek ulegały w ciągu lat zmianom.

W przypadku wpłat stanowiących udział we wkładzie własnym na realizację projektu „Budowa Regionalnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Piaskach Bankowych”, kwoty obciążające Gminę Piątek przypadające do zapłaty w latach 2011-2017 wyniosły 682.288,55 zł, w tym: w 2011 roku - 41.143,39 zł, w 2012 roku - 129.430,17 zł, w 2013 roku - 129.430,17 zł, w 2014 roku - 88.286,77 zł, w 2015 roku - 119.908,05 zł, w 2016 roku - 43.687,00 zł i w 2017 roku - 130.403,00 zł (z tego 43.687,00 zł za 2017 roku oraz 86.716,00 zł zwiększenie w 2017 roku 14 zł x liczba mieszkańców na dzień 31 grudnia 2015 roku).

2. W uchwale budżetowej Gminy Piątek na 2017 rok, w załączniku nr 7 zatytułowanym „Dotacje celowe dla jednostek sektora finansów publicznych na 2017 rok”, w dziale 900, rozdziale 90002 zaplanowano kwotę 511.715,00 zł dla Związku Międzygminnego „BZURA” jako dotację na kompleksowy system gospodarki odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi dla obszaru Podregionu Północnego Województwa Łódzkiego wraz z budową zakładu zagospodarowania odpadów. Powyższa kwota została także ujęta w wieloletniej prognozie finansowej, w wykazie przedsięwzięć do WPF, w pozycji 1.3.2.1. z okresem realizacji od 2011 roku do 2017 roku, z łącznymi nakładami finansowymi w kwocie 682.288,55 zł i limitem zobowiązań w 2017 roku w wysokości 511.715,00 zł. **Pomimo zabezpieczenia środków w budżecie oraz stosownych zapisów w WPF-ie, w zakresie składki inwestycyjnej na ww. projekt, a także otrzymywania od Związku Międzygminnego „BZURA” uchwał Zgromadzenia w sprawie wysokości wpłat, Gmina Piątek od 2013 roku nie dokonywała płatności składek członkowskich na realizację projektu.**

Z uzyskanej od Wójta Gminy Piątek Krzysztofa Lisieckiego pisemnej informacji wynikało, że Gmina Piątek w okresie wcześniejszym dokonała wpłaty łącznej kwoty 170.573,56 zł, stanowiącej udział we wkładzie własnym na realizację projektu „Budowa Regionalnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Piaskach Bankowych”, obejmującej składki za 2011 rok w wysokości 41.143,39 zł i za 2012 rok w wysokości 129.430,17 zł. Od roku 2013 wykonanie wydatków z tytułu składki inwestycyjnej stanowiła kwota 0,00 zł. Gmina jedynie planowała ww. składki w kolejnych uchwałach budżetowych. W uchwale budżetowej na 2017 rok została ujęta kwota dotacji dla Związku Międzygminnego „BZURA” w łącznej kwocie 511.715,00 zł. Ponadto jak poinformował Wójt Gminy ze względu na nierozpoczęcie robót budowlanych Regionalnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów Komunalnych, Gmina Piątek, pomimo zabezpieczania kwot w budżecie, nie dokonywała wpłat składek inwestycyjnych. Na temat braku wpłaty składek były prowadzone ustne rozmowy. Także w sprawie naliczania odsetek były prowadzone rozmowy stanowiące o tym, że odsetki od zaległych wpłat nie będą naliczane. Do chwili obecnej Związek nie naliczył Gminie odsetek za zwłokę, bowiem, jak wyjaśniono, nie zachodziła przesłanka umowna lub ustawowa powodująca obowiązek zapłacenia odsetek. Powyższe potwierdza treść pisma z dnia 5 maja 2017 roku znak ZN.0008.1.2017, w którym nie zostały naliczone odsetki od niuregulowanych składek.

Gmina Piątek otrzymała pismo z dnia 5 maja 2017 roku od Związku Międzygminnego „BZURA” o numerze ZM.0008.1.2017 (o którym mowa powyżej), w którym stwierdzono, że zgodnie z § 29 pkt 4 Statutu Związku, Gmina winna uregulować płatność następujących składek członkowskich, z terminem płatności w dwóch ratach: do 30 marca i 30 września każdego roku, z wyszczególnieniem: wobec braku płatności składki inwestycyjnej za 2013 rok w wysokości 129.430,17 zł, wobec braku płatności składki inwestycyjnej za 2014 rok w wysokości 88.286,77 zł, wobec braku płatności składek za 2015 rok: składki na utrzymanie Biura Związku za 2015 rok w wysokości 31.205,00 zł i składki inwestycyjnej za 2015 rok w wysokości 119.908,05 zł, wobec braku płatności składek za 2016 rok: składki na utrzymanie Biura Związku za 2016 rok (I i II rata) w wysokości 30.970,00 zł i składki inwestycyjnej (I i II rata) w wysokości 43.687,00 zł, wobec braku płatności składki za rok 2017: składki na utrzymanie Biura Związku (I rata) w wysokości 15.470,00 zł i składki inwestycyjnej (I rata) w wysokości 65.201,50 zł. Zarząd Związku Międzygminnego „BZURA” poprosił o jak najszybsze uregulowanie przeterminowanej płatności.

3. W odniesieniu do składek na bieżące utrzymanie Biura Związku Międzygminnego „BZURA”, Gmina Piątek od 2015 roku nie dokonywała ich płatności, jak również nie planowała stosownych wydatków w budżetach. Dopiero w uchwale budżetowej na 2017 rok, w wydatkach bieżących ujętych w dziale 750, rozdziale 75023 i § 4430 zaplanowano wydatki z tytułu składek za 2015, 2016 i 2017 rok. Powyższa nieprawidłowość miała także wpływ na wysokość relacji określonej w art. 242 i art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Skarbnik Gminy w dniu 26 maja 2017 roku poinformowała, że ww. składki członkowskie na biuro zostały zapłacone za 2011 rok w kwocie 21.922,89 zł, za 2012 rok w kwocie 13.599,70 zł, za 2013 rok w kwocie 13.492,70 zł i za 2014 rok w kwocie 31.325,00 zł. Składka ta była planowana co roku w dziale 750 rozdziale 75023 i § 4430 i z tej klasyfikacji były dokonywane wpłaty składek. W 2016 roku pomyłkowo nie została zaplanowana wysokość składki, natomiast niezapłacone składki za rok 2015, 2016 oraz rok 2017 zaplanowane zostały w wydatkach bieżących budżetu Gminy Piątek na rok 2017, w dziale 750, rozdziale 75023 i paragrafie 4430. Składka inwestycyjna została zapłacona za rok 2011 w wysokości 41.143,39 zł oraz za rok 2012 – 129.430,17 zł. **W dniu 26 maja 2017 roku zostały zapłacone składki na utrzymanie biura Związku w kwocie 77.645,00 zł za lata 2015, 2016 i I rata za 2017 rok.**

Odnosząc się do powyższego należy wskazać, że wydatki z tytułu składek bieżących powinny być planowane w § 2900, w którym zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 1053 ze zm.) ujmuje się wpłaty gmin i powiatów na rzecz innych jednostek samorządu terytorialnego oraz związków gmin lub związków powiatów na dofinansowanie zadań bieżących.

4. Gmina Piątek, w związku z nieuiszczaniem od 2013 roku składek inwestycyjnych oraz od 2015 roku – składek na bieżące utrzymanie Biura Związku, winna je wykazywać w sprawozdaniach Rb-Z - o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, jako zobowiązania wymagalne, czego nie uczyniła.

W zakresie sprawozdawczości

W wyniku kontroli sprawozdania Rb-PDP - z wykonania dochodów podatkowych za 2016 rok, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- w skutkach finansowych decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja podatkowa, nie ujęto decyzji nr FN.3123.0.9.2016.MB z dnia 9 grudnia 2016 roku (odebrana 15 grudnia 2016 roku) w sprawie umorzenia zaległego łącznego zobowiązania pieniężnego z tytułu I-IV raty 2016 roku w kwocie 654 zł (542 zł – podatek od nieruchomości, 112 zł – podatek rolny) wraz z odsetkami w kwocie 10,00 zł. Prawidłowa kwota umorzeń zaległości podatkowych w sprawozdaniu powinna wynosić: [1] w podatku rolnym – 6.814,00 zł, [2] w podatku od nieruchomości – 693,00 zł,
- w sprawozdaniu Rb-27S, w dziale 756, rozdziale 75616, § 091 została wykazana kwota odsetek od decyzji umarzających o 10,00 zł za małą. Prawidłowo powinna wynieść 641,00 zł,
- nieprawidłowo zostały wykazane w sprawozdaniach skutki finansowe decyzji rozkładających na raty, odraczających termin płatności w podatku od środków transportowych. Wykazana kwota 2.499,00 zł odnosiła się do decyzji

FN.3124.0.2.2015.JJ z dnia 21 stycznia 2016 roku w sprawie odroczenia zapłaty zaległości podatkowych w podatku od środków transportowych w kwocie łącznej 3.299,90 zł do dnia 30 kwietnia 2016 roku. Dłużnik nie dotrzymał odroczonego terminu płatności (zapłacił tylko 800 zł). Zgodnie z art. 259 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 201 ze zm.) – w razie niedotrzymania terminu płatności odroczonego podatku lub zaległości podatkowej bądź terminu płatności którejkolwiek z rat, na jakie został rozłożony podatek lub zaległość podatkowa, następuje z mocy prawa wygaśnięcie decyzji: [1] o odroczeniu terminu płatności podatku lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę – w całości, [2] o rozłożeniu na raty zapłaty podatku lub zaległości podatkowej – w części dotyczącej raty niezapłaconej w terminie płatności. W przypadku niedotrzymania terminu płatności, kwota ta staje się w całości lub odpowiedniej części bezzwłocznie wymagalna i nie podlega wykazaniu w sprawozdaniu Rb-27S i Rb-PDP,

- skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych za 2016 rok wyliczono biorąc pod uwagę podstawę opodatkowania tylko wg. stanu na koniec IV kwartału, czyli na dzień 31 grudnia. Każdy sposób wyliczenia, odmienny od miesięcznego, nie uwzględnia licznych zmian podstawy opodatkowania, zachodzących w ciągu całego roku, a tym samym powoduje przedstawienie nierzetelnych danych w tym zakresie w sprawozdaniu. Zgodnie z załącznikiem nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 1015 ze zm.), w sprawozdaniu Rb-27S, w kolumnie „Skutki obniżenia górnych stawek podatków obliczone za okres sprawozdawczy” wykazuje się kwoty stanowiące różnice pomiędzy dochodami, jakie gmina mogłaby uzyskać stosując górne stawki podatkowe, a dochodami jakie powinna uzyskać, stosując niższe stawki uchwalone przez radę gminy. W przypadku zastosowania przez gminę obniżenia górnej stawki – różnicę pomiędzy stawką górną, a przyjętą w uchwale przez radę gminy, przemnożoną przez podstawę opodatkowania wskazuje się w kolumnie „Skutki obniżenia górnych stawek...” sprawozdań dotyczących dochodów budżetowych narastająco od początku roku do końca okresu sprawozdawczego. W powyższym zakresie należy uwzględnić w szczególności art. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r., poz. 716 ze zm.), zgodnie, z którym: [1] obowiązek podatkowy powstaje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstały okoliczności uzasadniające powstanie tego obowiązku (ust. 1), [2] jeżeli w trakcie roku podatkowego zaistniało zdarzenie mające wpływ na wysokość opodatkowania w tym roku, a w szczególności zmiana sposobu wykorzystywania przedmiotu opodatkowania lub jego części, podatek ulega obniżeniu lub podwyższeniu poczynając od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło to zdarzenie (ust. 3), [3] obowiązek podatkowy wygasa z upływem miesiąca, w którym ustały okoliczności uzasadniające ten obowiązek (ust. 4).

W zakresie ewidencji księgowej

1. Stwierdzono, że kontrolowana jednostka prowadziła księgi rachunkowe wspólnie z Gminną Biblioteką Publiczną w Piątku, bez możliwości wyodrębnienia danych jej dotyczących oraz sporządzała wspólne sprawozdania budżetowe. Sprawdzając faktury ujęte w ewidencji księgowej w Urzędzie Gminy, stwierdzono, że część z nich dotyczyła Gminnej Biblioteki Publicznej. Ponadto, kontrolując bilans jednostki za 2016 rok stwierdzono, że niektóre wymienione w nim pozycje dotyczyły także biblioteki. Powyższe zostało poparte stosownym oświadczeniem Skarbnika Gminy Piątek z dnia 9 maja 2017 roku. Z uwagi na swoją odrębność strukturalną, a także charakter prawny, jednostki organizacyjny zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 1047 ze zm.), mają obowiązek prowadzić odrębne księgi rachunkowe, aby jasno i rzetelnie przedstawić swoją sytuację finansową i majątkową oraz wynik finansowy.
2. W zakresie ewidencji wpłat i zwrotu wadium w 2015 roku w formie gotówkowej stwierdzono, że wraz ze zwrotem wadium nie zwrócono odsetek, naruszając art. 46 ust. 4 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 2164 ze zm.), który stanowił, że jeżeli wadium wniesiono w pieniądzu, zamawiający zwraca je wraz z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszty prowadzenia rachunku bankowego oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wskazany przez wykonawcę. Powyższa nieprawidłowość dotyczyła wszystkich przypadków, kiedy wadium było wnoszone w gotówce.
3. Kontrolowana jednostka nie dokonywała ewidencji księgowej wadium i zabezpieczenia należytego wykonania umowy wnoszonego w formie bezgotówkowej na koncie pozabilansowym, również nie prowadzono rejestru, w którym wpisywano by ww. gwarancje.
4. W zakresie ewidencji księgowej długu stwierdzono, że wpływ i spłatę kredytu ujmowano na kontach 133 - Rachunek budżetu i 134 Ma - Kredyty bankowe, natomiast dla każdego kredytu nie prowadzono osobnego konta analitycznego, co było niezgodne z postanowieniami zakładowego planu kont, wprowadzonego zarządzeniem Wójta Gminy Piątek nr 2/2006 z dnia 5 stycznia 2006 roku w sprawie przepisów wewnętrznych regulujących gospodarkę finansową w Urzędzie Gminy Piątek (aneksowane w dniu 30 grudnia 2010 roku) W zakresie zasad ewidencji analitycznej dla konta 134 zapisano, że winno być ono prowadzone w sposób umożliwiający rozliczenie poszczególnych kredytów.
5. W ewidencji księgowej jednostki nie ujmowano naliczenia odsetek, zaś ich zapłatę ujmowano nieprawidłowo na kontach Wn 751 i Ma 130, co świadczyło o tym, że jednostka nie ewidencjonowała naliczenia i zapłaty odsetek z zastosowaniem konta 240 - Pozostałe rozrachunki. Należy wskazać, że ujęcie kosztów obsługi bankowej kredytów oraz pożyczek winno się odbywać z zastosowaniem konta 240, a mianowicie naliczenie odsetek należy ujmować

na kontach jednostki: Wn 751, Ma 240, a ich kasowe wykonanie: Wn 240, Ma 130, zgodnie z postanowieniami załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planu kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 760).

6. W zakresie dokonywania zapisów w dzienniku główna za marzec 2016 roku, w powiązaniu z dokumentami źródłowymi, tj. fakturami lub rachunkami stwierdzono następujące nieprawidłowości:
 - pięć z 30 skontrolowanych faktur zostało zapłaconych po wymaganym terminie. Jak wynikało z dokonanych ustaleń, powyższe wynikało z „przetrzymania” dowodów księgowych przez pracowników merytorycznych, którzy dokonywali stosownego opisu dowodów księgowych. Zgodnie z załącznikiem nr 2 do obowiązującej w jednostce Instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dokumentów księgowych - termin na dostarczenie do księgowości opisanej faktury to 7 dni od daty jej otrzymania (na wielu opisanych fakturach brak było daty dokonania stosownego opisu merytorycznego, co naruszało punkt 5 ww. instrukcji). Ponadto, jak wynikało z „oświadczeń o przyjęciu do wiadomości i stosowania zasad przyjętych w instrukcji” - nie wszyscy pracownicy zajmujący się opisywaniem merytorycznym dowodów księgowych zapoznali się z treścią Instrukcji i przyjęli ją do stosowania. Zgodnie z oświadczeniem Skarbnika Gminy nie zostały naliczone odsetki za zapłatę po terminie ww. zobowiązań. Należy zauważyć, że zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych - wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań,
 - faktury były ujmowane w ewidencji księgowej dopiero w momencie ich zapłaty, a do tego czasu nie były nigdzie ewidencjonowane,
 - zapisy księgowe w przedłożonym do kontroli dzienniku nie były uporządkowane chronologicznie, niezgodnie z wymogiem określonym w art. 24 ust. 4 pkt 2 ustawy o rachunkowości,
 - do księgi głównej za marzec wprowadzono szereg dowodów księgowych dotyczących zdarzeń gospodarczych występujących w lutym, co naruszało art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
7. W Urzędzie Gminy Piątek prowadzona była ewidencja księgowa przy użyciu kont, na których dokonywano w 2016 roku szeregu operacji, lecz konta te nie zostały uregulowane w obowiązującym w jednostce zakładowym planie kont, a mianowicie: konto 222 - Rozliczenie dochodów budżetowych, konto 760 - Pozostałe przychody operacyjne, konto 410 - Inne świadczenia finansowe z budżetu. Obowiązujący plan kont powinien być dostosowany do faktycznych potrzeb jednostki, która winna dokonywać zapisów operacji gospodarczych na kontach przewidzianych do stosowania w tym planie, zgodnie z przyjętymi

zasadami klasyfikacji zdarzeń na tych kontach, stosownie do przepisów art. 3 ust. 1 pkt 11 i art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości.

8. Stwierdzono, że do grudnia 2016 roku większość faktur nie była ewidencjonowana na koncie 201, tylko ujmowano je na kontach Wn 400 i Ma 130. Powyższe było sprzeczne z postanowieniami zakładowego planu kont Gminy Piątek, dotyczącymi konta 201, gdzie ustalono, że konto 201 służy do ewidencji wszelkich rozrachunków i roszczeń z tytułu dostaw, robót i usług, kaucji gwarancyjnych, a z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
9. Postanowienia zakładowego planu kont dotyczące analityki prowadzonej do konta 201 nie odnosiły się do ewidencji zobowiązań wymagalnych, bowiem nie opisano w nich ewentualnego rozszerzenia konta dla przedmiotowych zobowiązań. Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o rachunkowości – określając zasady rachunkowości w jednostce należy zapewnić możliwość wyodrębnienia wszystkich zdarzeń istotnych do oceny sytuacji majątkowej i finansowej jednostki, przy zachowaniu zasady ostrożności.
10. Stwierdzono także, że większość faktur posiadała datę sprawdzenia pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym późniejszą, aniżeli data zatwierdzenia do wypłaty przez Skarbnika Gminy i Wójta Gminy (z tym, że faktyczna data zapłaty była późniejsza). Należy zauważyć, że wcześniej należy dokonać właściwego sprawdzenia danego dowodu księgowego, a dopiero kolejną czynnością powinno być jego zatwierdzenie do wypłaty.
11. W wyniku czynności kontrolnych ustalono, że Urząd Gminy, jako płatnik z tytułu terminowego wpłacania pobranych na rzecz budżetu państwa podatków nie potrącał sobie zryczałtowanego wynagrodzenia stosownie do art. 28 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 201 ze zm.). Skarbnik Gminy poinformowała, że powyższe wynagrodzenie będzie potrącane od czerwca 2017 roku.
12. Według zapisów zawartych w zakładowym planie kont dotyczących wykazu kont dla Urzędu Gminy, konto 231 było podzielone wg analityki na konto 231-1 Urząd Gminy i 231-2 Biblioteka, co świadczyło o nieprawidłowości związanej ze wspólnym prowadzeniem ksiąg rachunkowych Urzędu Gminy w Piątku i Publicznej Biblioteki Gminnej.
13. W zakresie ewidencji na koncie 231 za półrocze 2016 roku stwierdzono, że ewidencjonowano na ww. koncie, między innymi, wypłacane diety dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, składkę członkowską na rzecz Stowarzyszenia Powiatów i Gmin Ziemi Łęczyckiej, ryczałt dla Wójta Gminy Piątek, co było sprzeczne z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych,

państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Wypłata diet powinna być ewidencjonowana na koncie 240 - Pozostałe rozrachunki (jako, że nie stanowi należności z tytułu wynagrodzeń za pracę wykonywaną na podstawie stosunku pracy, umowy zlecenia, czy umowy o dzieło), tak samo składka na rzecz ww. stowarzyszenia, także na powinna być ujęta na koncie 240, zaś wypłata ryczałtów (które nie są świadczeniami wynikającymi ze stosunku pracy) na koncie 234 - Pozostałe rozrachunki z pracownikami.

14. W oparciu o obroty na koncie 234 za pierwsze półrocze 2016 roku stwierdzono, że analitycznie konto zostało podzielone na konto 234-1 i 234-2. Powyższe nie miało odniesienia do zapisów obowiązującego planu kont – wykazu kont dla Urzędu Gminy, w którym konto 234 zostało ujęte jednolicie, bez podziału na konta 234-1 i 234-2. Podobna nieprawidłowość wystąpiła w zakresie konta 240. Stwierdzono, że ww. konto było prowadzone według analityki z podziałem na konta 240-1, 240-3, 240-4, 240-8, 240-9 i 240-10, czego także nie uwzględniał zakładowy plan kont.

W zakresie dochodów z podatków i opłat lokalnych

1. Stwierdzono w przypadku niektórych podatników podatku od nieruchomości (osób prawnych) dokonanie przypisu nie pod datą wpływu deklaracji do Urzędu, lecz pod datą wypełnienia deklaracji przez podatnika, lub nawet wcześniejszą. Przykładowo, podatnik o numerze konta (...) ² złożył deklarację za 2016 rok w dniu 29 stycznia 2016 roku (data wypełnienia 28 stycznia), natomiast przypis na koncie został dokonany w dniu 18 stycznia. Powyżej opisane nieprawidłowości w dokonywaniu przypisów stanowiły naruszenie § 4 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 11 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 208, poz. 1375), zgodnie z którym - do udokumentowania przypisów i odpisów służą deklaracje, z których wynika zobowiązanie podatkowe lub kwota zmniejszająca zobowiązanie podatkowe.
2. W jednej decyzji przyznającej zwolnienie i ulgi w podatku rolnym z tytułu nabycia gruntu (nr Fn.3121.3.7.2016.MB z 20 maja 2016 roku) błędnie określono okres zwolnienia. Okres zwolnienia powinien być ustalony od dnia 1 czerwca, a nie od dnia 1 maja 2016 roku, ponieważ wniosek o ulgę został złożony w dniu 19 maja, a zgodnie z art. 13d ust. 3 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 617 ze zm.), ulgę stosuje się od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek.

² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

3. W deklaracji za 2015 rok na podatek od środków transportowych, złożonej przez podatnika (...) ³, została wskazana nieprawidłowa stawka podatku dla pojazdu o numerze (...) ⁴ – 850 zł, podczas gdy zgodnie z obowiązującą uchwałą nr XLVI/232/14 Rady Gminy Piątek z dnia 3 listopada 2014 roku stawka podatku dla naczepy z 3 osiami pojazdu, z zawieszeniem pneumatycznym oraz z dopuszczalną całkowitą masą zespołu pojazdów 42 tony wynosiła 1.100 zł.
4. Wszystkie objęte kontrolą deklaracje składane przez podatników podatku od środków transportowych nie posiadały daty wpływu do Urzędu, co było niezgodne z § 40 ust. 1 i ust. 3 pkt 2 załącznika nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 roku w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. nr 14, poz. 67 ze zm.).
5. W wyniku kontroli terminowości podejmowania czynności windykacyjnych w odniesieniu do zaległości podatkowych w podatku od nieruchomości stwierdzono przypadki nieprawidłowości polegające na nieterminowym wystawianiu upomnień i tytułów wykonawczych. Powyższe stanowiło naruszenie § 2, § 3 ust. 1, § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. nr 137, poz. 1541 ze zm.), zgodnie z którym - wierzyciel był obowiązany do systematycznej kontroli terminowości zapłaty zobowiązań pieniężnych. Jeżeli należność nie została zapłacona w terminie określonym w decyzji lub wynikającym z przepisu prawa, wierzyciel zobowiązany był wysłać do dłużnika upomnienie, z zagrożeniem wszczęcia egzekucji po upływie siedmiu dni od dnia doręczenia upomnienia. Po bezskutecznym upływie terminu określonego w upomnieniu wierzyciel wystawiał tytuł wykonawczy. Natomiast zgodnie z § 1, 5 i 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014 roku w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 656) - wierzyciel był zobowiązany do systematycznej kontroli terminowości zapłaty należności pieniężnych. Wierzyciel niezwłocznie doręczał zobowiązanemu upomnienie oraz wystawiał tytuł wykonawczy, w przypadku gdy łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnej przekroczyła dziesięciokrotność kosztów upomnienia albo gdy okres do upływu terminu przedawnienia należności pieniężnej był krótszy niż 6 miesięcy. Aktualnie, zgodnie z § 2

³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. 2015 r., poz. 2367) – wierzyciel jest zobowiązany do systematycznej kontroli terminowości zapłaty należności pieniężnych.

W zakresie dochodów z majątku

1. Gmina Piątek dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości lub ich części błędnie klasyfikowała w dziale 700 – gospodarka mieszkaniowa, rozdziale 70005 – gospodarka gruntami i nieruchomościami, § 0780 – wpływy ze zbycia praw majątkowych, zamiast prawidłowo w § 0770 – wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.
2. W protokole z przeprowadzonego przetargu ustnego nieograniczonego dotyczącego działki nr 646/16 o pow. 1,29 ha, położonej w miejscowości Balków, w gminie Piątek, nie została umieszczona informacja o oznaczeniu nieruchomości według księgi wieczystej, co było niezgodne z § 10 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 1490).
3. W informacji o wyniku przetargu na sprzedaż nieruchomości został podany adres osoby ustalonej jako nabywca nieruchomości, co było sprzeczne z § 12 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości, który wskazuje że publikacji podlegają następujące informacje identyfikujące zwycięzcę przetargu: imię, nazwisko albo nazwa lub firma osoby ustalonej jako nabywca nieruchomości. Powyższe stanowiło również naruszenie art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 roku, poz. 922), który wskazuje, iż przetwarzanie danych jest dopuszczalne wtedy, gdy jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa.
4. Ostatnia aktualizacja opłat za wieczyste użytkowanie była dokonana w 2008 roku. Podjęcie działań mających na celu aktualizację rocznych opłat, określonych przepisami art. 77 i nast. ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2016 roku, poz. 2147 ze zm.) należy uznać za zasadne z uwagi na dość odległy czas ustalenia opłat w dotychczasowej wysokości.
5. Stwierdzono brak podejmowania czynności windykacyjnych wobec użytkownika wieczystego, który na koniec 2016 roku miał zaległość z tytułu opłat rocznych za użytkowanie wieczyste w wysokości 4.485,00 zł. Na powyższą kwotę składały się opłaty roczne w wysokości 897,00 zł za lata 2012-2016. Zaniechanie podjęcia czynności windykacyjnych doprowadziło do przedawnienia opłat rocznych za lata 2012-2014 w łącznej wysokości 2.691,00 zł. Według art. 118 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks

cywilny (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 459 ze zm.), termin przedawnienia dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynosi trzy lata.

6. Zawarcie umowy dzierżawy nr 170/15 z dnia 1 grudnia 2015 roku dotyczącej dzierżawy lokalu użytkowego położonego w Piątku przy ul. Łowickiej 4, o powierzchni lokalu 74,16 m² oraz powierzchni 17,17 m² wspólnie użytkowanej z innymi najemcami, nie zostało poprzedzone sporządzeniem i podaniem do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę, zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Umowa była zawarta na okres od dnia 1 grudnia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2016 roku. Zgodnie z art. 35 ust. 2 ww. ustawy - sporządzenie wykazu nie jest wymagane tylko przy oddaniu nieruchomości w najem lub dzierżawę na czas oznaczony do 3 miesięcy.
7. W przypadku dwóch dzierżawców, którzy uiszczali czynsze nieterminowo (umowa nr 14/2016 z dnia 31 grudnia 2015 roku, umowa nr 170/15 z dnia 1 grudnia 2015 roku.) nie zostały pobrane odsetki za nieterminowe wpłaty, na łączną kwotę 77 zł.

W zakresie wydatków osobowych

Na początku 2016 roku został wyliczony odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w wysokości 26.801,28 zł. We wrześniu 2016 roku jedna osoba zatrudniona na 0,5 etatu odeszła na emeryturę. Mimo zmiany stanu zatrudnienia nie została dokonana korekta odpisu na koniec roku.

W zakresie zamówień publicznych

W zakresie inwestycji „Odbudowa mostu żelbetowego na rzece Malina w ciągu drogi drogowej nr ew. 196 i 94 w miejscowości Łęka, Gmina Piątek, w ramach likwidacji szkód spowodowanych przez powódź z 2013 roku”

1. W dziale III, pkt 5 specyfikacji istotnych warunków zamówienia zawarto zapis: *„Dobre przez projektanta materiały konkretnych producentów Zamawiający traktuje zgodnie z art. 29 ust. 3 Pzp jako określenie parametrów przedmiotu zamówienia za pomocą podania standardu, dopuszczając do zastosowania innych odpowiedników rynkowych, z zastrzeżeniem jednak, że będą one spełniały parametry równoważności określone w specyfikacji technicznej, dla poszczególnych materiałów oraz będą posiadać niezbędne atesty i dopuszczenia do stosowania.”* Jednocześnie zauważono, że w przedłożonej dokumentacji projektowej, tj. w kosztorysie inwestorskim, a także w treści ogłoszenia na wybranych stronach podano nazwy własne różnych materiałów bądź nazwy firm. Przykładowo w kosztorysie na str. 3 w poz. 5.6 ujęto izolacje typu GRACE i inne z folii samoprzylepnych (...), w specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót na stronie 81 wskazano wymagania dotyczące wykonania i montażu prefabrykatów betonowych sprężonych typu KUJAN. W ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia we fragmencie dotyczącym przedmiotu zamówienia podano m.in. w pkt 9, 10, 11, nazwę własną belek firmy KUJAN.

tak samo w projekcie budowlanym na str. 4, 9, 12. Następnie na str. 11 wymieniono, że na obiekcie zastosowano izolację przeciwwilgociową, papę asfaltową termozgrzewalną (np. Trebolit BM 6000S) lub inną o podobnych parametrach posiadającą aktualną aprobatę techniczną. I dalej wszystkie powierzchnie stykające się z gruntem należy dwukrotnie pokryć izolacją bitumiczną np. ABIZOL R+2P lub równoważną. Przed korozją zewnętrznych powierzchni: spodu belek nośnych, gzymsowych należy je pokryć powłoką elastomerową, np. ICOSILEM ELASTIC firmy SIKA lub inną np. TOROPLASTIK firmy TORO lub powłoką elastomerową firmy SCHOMBURG o podobnych parametrach. Należy wskazać, że użycie określonych szczegółowo nazw produktów i firm (pomimo jednoczesnego użycia słów: „lub równoważny”, „typu”, „lub”, „np.”) nie znajduje uzasadnienia, bowiem zamawiający mógł opisać przedmiot zamówienia za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń w sposób jednoznaczny i wyczerpujący bez konieczności wskazania producenta lub materiału. O powyższym stanowił art. 29 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym - przedmiotu zamówienia nie można było opisywać przez wskazanie znaków towarowych, patentów lub pochodzenia, chyba że było to uzasadnione specyfiką przedmiotu zamówienia i zamawiający nie może opisać przedmiotu zamówienia za pomocą dostatecznie dokładnych określeń, a wskazaniu takiemu towarzyszą wyrazy "lub równoważny".

2. Zamawiający wymagał złożenia wadium w wysokości 12.000,00 zł do dnia 14 maja 2015 roku, do godz. 10:00. Z uwagi na przesunięcie terminu złożenia ofert ostatecznie na dzień 19 maja 2015 roku, zmianie uległ także termin wniesienia wadium. Wszyscy oferenci w wymaganym terminie wnieśli wadium (czy to w formie gwarancji ubezpieczeniowej lub bankowej, czy też w formie gotówki), jednak w przypadku trzech oferentów, którzy złożyli je w formie gwarancji, gwarancje nie obejmowały całego okresu związania ofertą. Według zapisów SIWZ termin związania ofertą wynosił 30 dni. Oferent nr 3 PBDiM sp. z o.o. z Mińska Mazowieckiego złożył gwarancję ubezpieczeniową firmy EULER HERMES S.A., która dotyczyła okresu od dnia 14 maja 2015 roku do dnia 15 czerwca 2015 roku, oferent nr 1 KOMPLIDO sp. z o.o. złożył gwarancję ubezpieczeniową firmy INTER RISK obejmującą okres od dnia 19 maja 2015 roku do dnia 18 czerwca 2015 roku, oferent nr 9 ADOR s.c. załączył gwarancję bankową Banku Spółdzielczego Rzemiosła z Łodzi, dotyczącą okresu od dnia 15 maja 2015 roku do dnia 17 czerwca 2015 roku. Wadium powinno obejmować cały okres związania ofertą, w przeciwnym wypadku cel wniesienia wadium nie byłby osiągnięty. Tylko w ten sposób wykonawca składa gwarancję finansową, że w całym okresie związania ofertą wypełni wszystkie zobowiązania ofertowe, w szczególności podpisze umowę na zaproponowanych warunkach, w przypadku wyboru jego oferty.
3. Oferentom, którzy wnieśli wadium w formie gotówkowej zwrócono je dopiero w dniach 26 czerwca oraz 30 czerwca 2015 roku, co stanowiło naruszenie przepisu art. 46 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, według, którego zamawiający zwracał wadium wszystkim wykonawcom niezwłocznie po wyborze oferty najkorzystniejszej (w kontrolowanym przypadku wybór najkorzystniejszej oferty nastąpił w dniu 9 czerwca 2015 roku) lub

unieważnieniu postępowania, z wyjątkiem wykonawcy, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, z zastrzeżeniem ust. 4a. Zgodnie z ust. 1a wykonawcy, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, zamawiający zwraca wadium niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego oraz wniesieniu zabezpieczenia należytego wykonania umowy, jeżeli jego wniesienia żądano. W tym przypadku wadium zostało zwrócone wykonawcy dopiero w dniu 30 czerwca 2015 roku, choć umowę z nim Gmina Piątek podpisała w dniu 16 czerwca 2015 roku, a zabezpieczenie należytego wykonania umowy wniesiono w dniu 15 czerwca 2015 roku.

4. Ponadto wraz ze zwrotem wadium nie dokonano zwrotu odsetek, a zgodnie z art. 46 ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych - jeżeli wadium wniesiono w pieniądzu, zamawiający zwraca je wraz z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszty prowadzenia rachunku bankowego oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wskazany przez wykonawcę.

W zakresie świadczenia usług dowozu dzieci do placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Piątek

1. Przedmiotem zamówienia, ogłoszonego w pierwszym postępowaniu przetargowym w dniu 2 grudnia 2016 roku, a następnie po jego unieważnieniu z uwagi na to, że cena najkorzystniejszej oferty przewyższała kwotę, którą zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, ogłoszonego w dniu 13 grudnia 2016 roku, była - oprócz dowozu i odwozu dzieci do i z placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Piątek, zapewnienia opieki w trakcie dowożenia i okazjonalnych przewozów dzieci związanych z realizacją zadań statutowych placówek oświatowych - dzierżawa/wynajem od zamawiającego autobusu Autosan H9-21.41.S o numerze rejestracyjnym ELE C210, rocznik 2001, liczba miejsc 52+1 łącznie z miejscami stojącymi. Powyższe określenie przedmiotu zamówienia było nieprawidłowe, bowiem w jednym postępowaniu w sprawie udzielenia zamówienia publicznego zamawiający połączył usługę na dowóz dzieci do szkół z dzierżawą autobusu marki AUTOSAN, będącego własnością Gminy Piątek. Czyli z jednej strony zamawiający chciał udzielić wykonawcy zamówienia polegającego na świadczeniu usługi dowozu dzieci do szkoły, a z drugiej zobowiązał go do dzierżawy sprzętu, stanowiącego jego własność. Ponadto należy zauważyć, że inna jest procedura na wyłonienie wykonawcy w celu wykonania zamówienia publicznego polegającego na świadczeniu usługi, inna zaś na wydzierżawienie mienia gminnego.

Podkreślić należy również, że zgodnie z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych, wykonawca powinien dysponować zdolnością techniczną do wykonania zamówienia (co może badać zamawiający w ramach sformułowanego warunku udziału w postępowaniu). Zgodnie z art. 22a ust.1 ustawy, wykonawca może w celu potwierdzenia spełniania warunków udziału w postępowaniu, w stosownych sytuacjach oraz w odniesieniu do konkretnego

zamówienia, lub jego części, polegać na zdolnościach technicznych lub zawodowych lub sytuacji finansowej lub ekonomicznej innych podmiotów, niezależnie od charakteru prawnego łączących go z nim stosunków prawnych.

Z powyższego wynika, że wykonawca zainteresowany danym postępowaniem ma odpowiedni potencjał techniczny (np. autobusy), a w przeciwnym przypadku może polegać na zdolnościach technicznych innych podmiotów. Pozostaje to jednak w zakresie jego autonomicznych decyzji, a uzależnienie udziału w postępowaniu od wydzierżawienia zbędnych składników majątkowych zamawiającego (nawet przydatnych do wykonania zamówienia) nie znajduje uzasadnienia w przepisach ustawy Prawo zamówień publicznych. Jeżeli wykonawca dysponuje wystarczającym potencjałem technicznym do realizacji zamówienia (np. autobusami) zobowiązanie go do dzierżawy pojazdu od zamawiającego w ramach postępowania w sprawie wykonania usługi dowozu dzieci do szkół może prowadzić do naruszenia zasad uczciwej konkurencji.

2. W przypadku ww. postępowań, w pkt 2. SIWZ „Wykaz dokumentów i oświadczeń w celu potwierdzenia spełnienia warunków udziału w postępowaniu”, przewidziano, że wykonawca musiał złożyć (punkt 2.5.) wykaz osób skierowanych przez wykonawcę do realizacji zamówienia publicznego, w szczególności odpowiedzialnych za świadczenie usług wraz z informacjami na temat ich kwalifikacji zawodowych, uprawnień, doświadczenia i wykształcenia niezbędnych do wykonania zamówienia publicznego, a także zakresu wykonywania przez nie czynności oraz informację o podstawie dysponowania tymi osobami - według załącznik nr 6 „Wykaz osób, które będą uczestniczyć w wykonywaniu zamówienia”. Natomiast ww. załącznik nr 6 do SIWZ zawierał 4 rubryki: liczba porządkowa, nazwa/funkcja/stanowisko, imię i nazwisko oraz lata oświadczenia/przygotowanie zawodowe/uprawnienia, ale nie przewidywał ostatniej z ww. koniecznych informacji – podstawie dysponowania osobami. Brak ww. informacji w załączniku nr 6 spowodował, że złożona w postępowaniu oferta przez firmę PKS Łęczyca nie zawierała tych danych.
3. Zgodnie z art. 86 ust. 5 ww. ustawy - w brzmieniu obowiązującym od dnia 28 lipca 2016 roku - niezwłocznie po otwarciu ofert zamawiający zamieszcza na stronie internetowej informacje dotyczące: 1) kwoty, jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia; 2) firm oraz adresów wykonawców, którzy złożyli oferty w terminie; 3) ceny, terminu wykonania zamówienia, okresu gwarancji i warunków płatności zawartych w ofertach. Nie przedłożono potwierdzenia, że zamawiający dopełnił ww. obowiązków i zamieścił na stronie internetowej stosowne informacje.
4. W punkcie 4.10. SIWZ zatytułowanym „Wymagania, o których mowa w art. 29 ust. 3a” zapisano, że zamawiający wymaga zatrudnienia przez wykonawcę lub podwykonawcę na podstawie umowy o pracę osób wykonujących czynności w zakresie realizacji zamówienia, których wykonanie polega na wykonywaniu pracy w sposób określony w art. 21 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 1666). Rodzaj czynności niezbędnych do realizacji zamówienia

wchodzących w zakres przedmiotu zamówienia to czynności związane z obsługą autobusu przeznaczanego do przewozu dzieci (tj. kierowca) i opieka nad dziećmi podczas jazdy (tj. opiekunka). Wykonawca został zobowiązany do udokumentowania zatrudnienia osób, o których mowa wyżej najpóźniej w dniu podpisania umowy, przedstawiając zamawiającemu zanonimizowane umowy o pracę – pozbawione danych osobowych pracownika. Podobne zapisy znalazły się w umowie podpisanej z wykonawcą w § 10 ust. 2. Natomiast do dokumentacji przedłożonej kontrolującym nie załączono takich umów, tym samym nie zostało spełnione przez wykonawcę wymaganie zamawiającego, zawarte z treści SIWZ i w podpisanej z wykonawcą umowie.

5. Biorąc pod uwagę zapisy dotyczące wysokości wynagrodzenia zawarte w umowie nr 150/2016 z dnia 29 grudnia 2016 roku, zawartej pomiędzy Gminą Piątek a PKS Łęczycza sp. z o.o., na świadczenie usługi w zakresie dowozu uczniów do placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Piątek oraz uwzględniając kwotę oferty złożonej przez PKS Łęczycza w wysokości 404.140,00 zł, stwierdzić należy, że **Gmina Piątek nie miała zabezpieczonych środków na ww. usługę w wystarczającej wysokości.** Pierwotnie zabezpieczone zostały środki w projekcie uchwały budżetowej stanowiącej załącznik nr 2 do zarządzenia Wójta Gminy Piątek nr 54/2016 z dnia 10 listopada 2016 roku w dziale 801, rozdziale 80113 „Dowożenie uczniów do szkół”, w wysokości 316.440,00 zł. W budżecie Gminy Piątek na 2017 roku wprowadzonym uchwałą Rady Gminy nr XXIV/128/17 z dnia 5 stycznia 2017 roku taka sama kwota została zabezpieczona także w dziale 801, rozdziale 80113. Dopiero w dniu 31 marca 2017 roku zarządzeniem Wójta Gminy Piątek nr 21/2017 dokonano zwiększenia zabezpieczenia środków o kwotę 102.000,00 zł, czyli do kwoty 418.440,00 zł.

W zakresie ewidencji majątku

1. W dniu 16 marca 2016 roku została przyjęta do ewidencji „kopiarka Nashuatec” na kwotę 4.920,00 zł, zakupiona w dniu 29 lutego 2016 roku (faktura nr FV54/2016). Dowód OT został wystawiony wiele miesięcy po przyjęciu środka trwałego do ewidencji, w dniu 30 grudnia 2016 roku.
2. W książce inwentarzowej prowadzonej do konta 011 niektóre zapisy księgowe nie posiadały daty dokonania operacji lub określenia rodzaju i numeru identyfikacyjnego dowodu księgowego stanowiącego podstawę jego zapisu. Powyższe stanowiło naruszenie art. 23 ust. 2 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym - zapis księgowy powinien zawierać co najmniej: datę dokonania operacji gospodarczej, określenie rodzaju i numer identyfikacyjny dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu oraz jego datę jeżeli różni się ona od daty dokonania operacji.
3. Do książki inwentarzowej prowadzonej dla konta 011 nie wprowadzono jednej pozycji - „odbudowy mostu żelbetowego na rzece Strudze oraz przebudowy drogi do mostu w miejscowości Mchowice”, na kwotę 34.440,00 zł. Do ewidencji księgowej konta 011 powyższą pozycję wprowadzono w dniu 30 grudnia 2016 roku na mocy OT nr 2/7.

4. W dniu 31 grudnia 2016 roku na koncie 011-7 – UG środki trwałe grunty, dokonano zwiększenia na kwotę 4.213.827,00 zł – zwiększenie wartości początkowej gruntów w wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji. Wzrost wartości gruntów na tak wysoką kwotę był spowodowany uregulowaniami stanów prawnych nieruchomości w wyniku wydania dokumentów przez Wojewodę Łódzkiego potwierdzających własność gminy. Wydane decyzje komunalizacyjne dotyczyły lat 2015-2016. W związku z powyższym, trzeba zauważyć, że grunty nie były wprowadzane do ewidencji księgowej na bieżąco, co stanowiło naruszenie art. 16d ust. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 1888 ze zm.), który stanowi, że składniki majątku wprowadza się do ewidencji środków trwałych najpóźniej w miesiącu przekazania ich do używania oraz art. 20 ust.1 ustawy o rachunkowości, w myśl którego do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.
5. Książka inwentarzowa prowadzona do konta 013 w wielu pozycjach nie zawierała: numeru inwentarzowego, daty przychodu lub rozchodu, symbolu i numeru dowodu, komórek organizacyjnych, w których znajdują się poszczególne środki. Zgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 013 powinna umożliwić m.in. ustalenie osób, u których znajdują się środki trwałe lub komórek organizacyjnych, w których znajdują się środki trwałe.
6. W wyniku kontroli prawidłowości odpisów umorzeniowych stwierdzono następujące błędy:
 - „kopiarka Nashuatec MPC 5501” przyjęta do ewidencji księgowej w dniu 16 marca 2016 roku. Umorzenie obliczono następująco – $4.920,00 \text{ zł} \times 30\% = 1.476,00 \text{ zł}$. Prawidłowo powinno wynieść $1.107,00 \text{ zł}$, czyli za okres 9 miesięcy, licząc od kwietnia,
 - „piec O.C.” przyjęty do ewidencji księgowej w dniu 31 grudnia 2015 roku. Na koniec 2016 roku umorzenie obliczono w wysokości $9.817,12 \text{ zł}$, podczas gdy prawidłowo powinno ono wynieść $4.908,56 \text{ zł} = 49.085,61 \text{ zł} \times 10\%$,
 - „remont i zakup wyposażenia świetlicy wiejskiej wraz z zapleczem w budynku remizy strażackiej w Balkowie” przyjęty do ewidencji księgowej w dniu 31 grudnia 2015 roku. Na koniec 2016 roku umorzenie obliczono w wysokości $3.618,10 \text{ zł}$, podczas gdy prawidłowo powinno ono wynieść $1.809,05 \text{ zł} = 72.361,87 \text{ zł} \times 2,5\%$.
7. Jednostka księgowała umorzenia wartości niematerialnych i prawnych, o wartości powyżej 3.500 zł na koncie 072-1 – umorzenie - Urząd Gminy Piątek, zamiast na koncie 071. Wartości niematerialne i prawne bez względu na wartość były umarzane na koncie 072-1. Powyższe stanowiło naruszenie

zasad działania kont 071 i 072, określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Z powyższego wynika, że wartości niematerialne i prawne o wartości powyżej 3.500 zł były umarżane jednorazowo w pełnej kwocie, w miesiącu przyjęcia ich do używania, zamiast prawidłowo - według stawek amortyzacyjnych określonych w przepisach ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

W zakresie inwentaryzacji

1. Inwentaryzacja zarządzana przez Wójta Gminy Piątek w dniu 29 grudnia 2015 roku nie objęła konta 201 - Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami. Powyższe wynikało z faktu, że w momencie przeprowadzania inwentaryzacji kontrolowana jednostka nie prowadziła ewidencji księgowej na tym koncie. Ponadto inwentaryzacją nie objęto funduszy własnych i specjalnych - konto 800 - Fundusz jednostki, konto 851 - ZFŚS (brak w protokołach dotyczących przeprowadzonej inwentaryzacji wzmianki w zakresie ww. funduszy). Należy przy tym zauważyć, że w przedłożonym harmonogramie czynności inwentaryzacyjnych wymienione zostały powyższe przedmioty inwentaryzacji.
2. W 2016 roku wprowadzono na konto 011 - Środki trwałe, kwotę w łącznej wysokości 4.213.827,00 zł, dotyczącą wartości gruntów stanowiących własność Gminy Piątek, nie ujętych w jej stanie majątkowym, które Gmina Piątek nabyła (bądź zostały jej przekazane decyzjami komunalizacyjnymi) w latach poprzednich. Należy zauważyć, że pomimo przeprowadzania inwentaryzacji w 2015 roku, która obejmowała również grunty, ww. nieruchomości nie zostały ujawnione i prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej. Naruszało to art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości oraz art. 16d ust. 2 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.
3. Zespół spisowy powołany przez Wójta Gminy w Piątku przeprowadził inwentaryzację sprzętów (kuchenki mikrofalowej, projektora, szafy, zmywarki, różnego typu gier, itp.), będących własnością Gminy i ujętych w ewidencji, ale przekazanych do używania Gminnemu Ośrodkowi Kultury. Należy zauważyć, że czynności inwentaryzacyjne mienia przekazanego przez Gminę innej jednostce (choć występującego na stanie Gminy, ale fizycznie nie występującego w jednostce) winny przeprowadzić pracownicy tej jednostki - w tym przypadku GOK, zaś inwentaryzację zarządza kierownik GOK. Jedynie w przypadku, gdy jednostki objęte ustawowym obowiązkiem przeprowadzania inwentaryzacji obcych środków trwałych, będących w jej posiadaniu, nie powiadomią o wynikach spisu ich właściciela, zastosować należy art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości, który stanowi, że powierzone kontrahentom własne składniki aktywów powinny zostać zinwentaryzowane drogą uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach

rachunkowych jednostki, stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic.

W zakresie wydatków na wynagrodzenia nauczycieli

1. W rezultacie kontroli sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez Gminę Piątek za 2016 rok stwierdzono nieprawidłowe wyliczenie struktury zatrudnienia dla jednej nauczycielki zatrudnionej w Szkole Podstawowej w Czernikowie. Była ona zatrudniona na pełny etat od dnia 1 marca na czas usprawiedliwionej nieobecności w pracy zastępowanego pracownika, nie dłużej jednak niż do dnia 24 czerwca 2016 roku. Średnioroczne zatrudnienie w okresie I-VIII zostało obliczone w wysokości 0,50. Nauczyciel w czerwcu nie otrzymał pełnego wynagrodzenia zasadniczego w wysokości 1.993 zł, lecz kwotę 1.594,40 zł. Kontrolujące wyliczyły strukturę zatrudnienia za miesiąc czerwiec w wysokości 0,82 (18/22 – ilość przepracowanych dni roboczych w miesiącu), a średnioroczne zatrudnienie w okresie I-VIII – 0,48 (3,82/8). Mając na uwadze sposób wyliczenia wynagrodzenia nauczyciela, którego okres pozostawania w stosunku pracy nie obejmuje pełnego miesiąca, zasadnym jest, aby ustalając średnioroczną strukturę zatrudnienia, wielkość etatu tego nauczyciela naliczyć proporcjonalnie do liczby przepracowanych dni roboczych w danym miesiącu.

Odpowiedzialność za ujawnione naruszenia ponoszą pracownicy Urzędu Gminy w zakresie wskazanym w protokole kontroli.

II.

Informując o powyższych nieprawidłowościach proszę Pana Wójta o podjęcie działań w celu ich wyeliminowania oraz zapobieżenia występowaniu w przyszłości. W tym celu RIO w Łodzi przekazuje następujące **wnioski pokontrolne**:

1. W zakresie ustalania relacji spłaty zobowiązań przewidzianej w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, zapewnić prawidłowe ujmowanie kwoty potencjalnych spłat z tytułu udzielonych poręczeń, biorąc pod uwagę zapisy zawarte w umowie poręczenia.
2. W przypadku udzielania poręczeń lub gwarancji zapewnić przestrzeganie art. 94 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, zgodnie z którym - jednostki samorządu terytorialnego mogą udzielać poręczeń i gwarancji, z uwzględnieniem przepisów ustawy o finansach publicznych. Łączna kwota poręczeń i gwarancji określana jest w uchwale budżetowej. Ponadto, art. 18 ust.2 pkt 9 lit „i” ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym wskazuje, że do wyłącznej kompetencji rady gminy należy ustalanie maksymalnej kwoty pożyczek i poręczeń

udzielanych przez wójta w roku budżetowym.

3. Zapewnić prawidłowe planowanie w budżecie Gminy kwot z tytułu udzielonych poręczeń, zgodnie z wymogiem określonym w art. 236 ust. 3 pkt 5 ustawy o finansach publicznych, stosownie do którego – w planie wydatków budżetu należy wyodrębnić wydatki z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez jednostkę samorządu terytorialnego, przypadające do spłaty w danym roku budżetowym. Prawidłowe kwoty ujmować także w wieloletniej prognozie finansowej, zgodnie z wymogiem wynikającym z art. 226 ust.1 pkt 1 ww. ustawy, który to przepis stanowi, że wieloletnia prognoza finansowa określa dochody bieżące oraz wydatki bieżące budżetu jednostki samorządu terytorialnego, w tym na obsługę długu, gwarancje i poręczenia.
4. Zapewnić prowadzenie Gminnej Biblioteki Publicznej w formie instytucji kultury, po dokonaniu wpisu do rejestru instytucji kultury, prowadzonego zgodnie z rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 stycznia 2012 roku w sprawie sposobu prowadzenia i udostępniania rejestru instytucji kultury. Zgodnie z art. 14 ust.1 ustawy z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej – instytucje kultury uzyskują osobowość prawną i mogą rozpocząć działalność z chwilą wpisu do rejestru prowadzonego przez organizatora.
5. Planować w ramach wydatków bieżących w uchwałach budżetowych, wydatki z tytułu składek na utrzymanie Biura Związku Międzygminnego „BZURA”, stosownie do postanowień uchwał Zgromadzenia Międzygminnego „BZURA” w sprawie ustalenia wysokości wpłat członkowskich.
6. Zapewnić prawidłowe sporządzanie sprawozdania Rb-Z - o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, wykazując w należytej wysokości kwoty zobowiązań wymagalnych oraz kwoty udzielonych poręczeń.
7. Zapewnić terminową realizację obciążających Gminę płatności, w tym z tytułu składek na rzecz Międzygminnego Związku „BZURA”, przestrzegając art. 44 ust.3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym – wydatki publiczne powinny być dokonywane w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.
8. Zapewnić przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.
9. Zapewnić prawidłowe wykazywanie w sprawozdaniach budżetowych Rb-PDP i Rb-27S danych dotyczących skutków finansowych wynikających z decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie przepisów ustawy Ordynacja podatkowa, szczególnie w zakresie rozłożenia na raty i odroczenia terminu płatności podatku (zaległości podatkowej) oraz skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych, zgodnie z przepisami zawartymi w Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

10. Zapewnić przestrzeganie przepisów ustawy o samorządzie gminnym dotyczących wspólnej obsługi samorządowych jednostek organizacyjnych. Prowadzenie przez Urząd Gminy rachunkowości Gminnej Biblioteki Publicznej może mieć miejsce wyłącznie na zasadach określonych w art. 10a i nast. ustawy o samorządzie gminnym.
11. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy złożone w formie gwarancji ubezpieczeniowej ujmować w ewidencji księgowej na koncie pozabilansowym, przykładowo 910 - Poręczenia i gwarancje.
12. Zaprowadzić ewidencje analityczną w zakresie kredytów, dla każdego zobowiązania osobno, zgodnie z postanowieniami zakładowego planu kont wprowadzonego zarządzeniem Wójta Gminy.
13. Zapewnić przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planu kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności w zakresie ewidencji odsetek od kredytów, ewidencji rozrachunków na koncie 201 oraz ewidencji operacji gospodarczych na koncie 231 i koncie 234.
14. Zgodnie z art. 24 ust. 4 pkt 2 ustawy o rachunkowości przestrzegać zasady chronologii zapisów, tj. księgi rachunkowe uznaje się za sprawdzalne, jeżeli umożliwiają stwierdzenie poprawności dokonanych w nich zapisów, stanów (sald) oraz działania stosowanych procedur obliczeniowych, a w szczególności zapisy uporządkowane są chronologicznie i systematycznie według kryteriów klasyfikacyjnych umożliwiających sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych, sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych.
15. Zapewnić przestrzeganie art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.
16. Dostosować obowiązujący w jednostce zakładowy plan kont do faktycznych potrzeb jednostki, która winna dokonywać zapisów operacji gospodarczych na kontach przewidzianych do stosowania w tym planie, zgodnie z przyjętymi zasadami klasyfikacji zdarzeń na tych kontach, stosownie do przepisów art. 3 ust. 1 pkt 11 i art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości.
17. Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o rachunkowości określając zasady rachunkowości w jednostce należy zapewnić w niej możliwość wyodrębnienia wszystkich zdarzeń istotnych do oceny sytuacji majątkowej i finansowej jednostki, przy zachowaniu zasady ostrożności, co dotyczy także ewentualnych zobowiązań wymagalnych.
18. Biorąc pod uwagę wymogi art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości w zw. z art. 22 ust. 1 tej ustawy, zatwierdzenia środków do wypłaty dokonywać po sprawdzeniu dowodu księgowego stanowiącego podstawę

dyspozycji środkami finansowymi.

19. Dokonywać przypisu podatku od nieruchomości w przypadku osób prawnych, zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 11 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego.
20. Okres zwolnienia i ulg w podatku rolnym z tytułu nabycia gruntu określać zgodnie z art. 13d ust. 3 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym, czyli od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek.
21. Zapewnić dokonywanie czynności sprawdzających w odniesieniu do składanych przez podatników deklaracji podatkowych, stosownie do art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wskazane czynności mają na celu: sprawdzenie terminowości składania deklaracji oraz wpłacania zadeklarowanych podatków, w tym również pobieranych przez płatników oraz inkasentów; stwierdzenie formalnej poprawności dokumentów, a także ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami.
22. Umieszczać daty wpływu do Urzędu na przesyłkach wpływających, w szczególności deklaracjach podatkowych, zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 roku w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych.
23. Bieżąco i terminowo podejmować czynności w celu wyegzekwowania zaległości podatkowych, na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1201) oraz przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych.
24. Zamieszczać w protokołach z przeprowadzanych przetargów na zbycie nieruchomości wszystkie informacje wymienione w § 10 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości.
25. Zamieszczać w informacji o wyniku przetargu na sprzedaż nieruchomości tylko te dane, które zostały wymienione w § 12 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości.
26. Rozważyć podjęcie działań mających na celu aktualizację opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości, na podstawie art. 77 i nast. ustawy o gospodarce nieruchomościami.
27. Prowadzić systematyczne, przewidziane prawem czynności windykacyjne w stosunku do należności z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste, mając w szczególności na uwadze upływ terminów przedawnienia określonych w art. 118 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny oraz wskazane

w art. 123 ww. ustawy czynności, które przerywają bieg przedawnienia.

28. Sporządzać i podawać do publicznej wiadomości wykazy nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę - zgodnie z zasadami wskazanymi w art. 35 ust.1 ustawy o gospodarce nieruchomościami.
29. Naliczać i egzekwować odsetki w prawidłowej wysokości za nieterminowe uiszczanie czynszu dzierżawnego.
30. Dokonywać pod koniec każdego roku korekty odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.
31. Udzielając zamówień publicznych przestrzegać przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 Prawo zamówień publicznych, w szczególności:
 - art. 29 ust.1 - 3 ustawy, zgodnie z którym - przedmiot zamówienia opisuje się w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniając wszystkie wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty. Przedmiotu zamówienia nie można opisywać w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję. Przedmiotu zamówienia nie można opisywać przez wskazanie znaków towarowych, patentów lub pochodzenia, źródła lub szczególnego procesu, który charakteryzuje produkty lub usługi dostarczane przez konkretnego wykonawcę, jeżeli mogłoby to doprowadzić do uprzywilejowania lub wyeliminowania niektórych wykonawców lub produktów, chyba że jest to uzasadnione specyfiką przedmiotu zamówienia i zamawiający nie może opisać przedmiotu zamówienia za pomocą dostatecznie dokładnych określeń, a wskazaniu takiemu towarzyszą wyrazy "lub równoważny";
 - art. 46 ust. 1 ustawy, według którego - zamawiający zwraca wadium wszystkim wykonawcom niezwłocznie po wyborze oferty najkorzystniejszej lub unieważnieniu postępowania, z wyjątkiem wykonawcy, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, z zastrzeżeniem ust. 4a. Zgodnie z ust. 1a - wykonawcy, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, zamawiający zwraca wadium niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego oraz wniesieniu zabezpieczenia należytego wykonania umowy, jeżeli jego wniesienia żądano;
 - art. 46 ust. 4 ustawy, zgodnie z którym - jeżeli wadium wniesiono w pieniądzu, zamawiający zwraca je wraz z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszty prowadzenia rachunku bankowego oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wskazany przez wykonawcę;
 - art. 86 ust.5 ustawy, zgodnie z którym - niezwłocznie po otwarciu ofert zamawiający zamieszcza na stronie internetowej informacje dotyczące: 1) kwoty, jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia; 2) firm oraz adresów wykonawców, którzy złożyli oferty w terminie; 3) ceny, terminu wykonania zamówienia, okresu gwarancji i warunków płatności zawartych w ofertach;
32. Egzekwować od wykonawców obowiązki związane z potwierdzeniem spełnienia określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia wymogów

dotyczących zatrudnienia przez wykonawcę lub podwykonawcę na podstawie umowy o pracę osób wykonujących wskazane przez zamawiającego czynności w zakresie realizacji zamówienia, jeżeli wykonanie tych czynności polega na wykonywaniu pracy w sposób określony w art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks pracy (art. 29 ust.3a ustawy Prawo zamówień publicznych).

33. Zapewnić przygotowanie specyfikacji istotnych warunków zamówienia z dołożeniem należytej staranności, w celu zachowania wewnętrznej spójności tego dokumentu.
34. Zapewnić przestrzeganie art. 60 ust. 2 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym, poprzez zaciąganie zobowiązań w granicach upoważnień udzielonych przez Radę Gminy.
35. Przyjmować do ewidencji księgowej środki trwałe na podstawie wcześniej wystawionych dowodów OT – dokumentujących przyjęcie środka trwałego w używanie.
36. Dokonywać zapisów księgowych tak aby spełniały wymogi z art. 23 ust. 2 ustawy o rachunkowości.
37. Do książki inwentarzowej środków trwałych wprowadzać wszystkie pozycje, oraz dokonywać uzgodnienia ewidencji syntetycznej i analitycznej.
38. Składniki majątku wprowadzać do ewidencji środków trwałych najpóźniej w miesiącu przekazania ich do używania, zgodnie z art. 16d ust. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych.
39. Zapewnić prawidłowe obliczanie odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych. Zgodnie z art. 16h ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, odpisów dokonuje się począwszy od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym środek wprowadzono do ewidencji.
40. Ewidencji umorzenia wartości niematerialnych i prawnych dokonywać zgodnie z zasadami określonymi w przepisach rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
41. Nie obejmować czynnościami inwentaryzacyjnymi mienia przekazanego przez Gminę Piątek innym jednostkom, w których inwentaryzację zarządza i przeprowadza kierownik tych jednostek. W sytuacji, gdy jednostki objęte ustawowym obowiązkiem przeprowadzania inwentaryzacji obcych środków trwałych, będących w jej posiadaniu, nie powiadomią o wynikach inwentaryzacji ich właściciela, zastosować art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości, który stanowi, iż powierzone kontrahentom własne składniki aktywów powinny zostać zinwentaryzowane drogą uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki, stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic.

42. Strukturę zatrudnienia dla nauczyciela, który nie pozostaje w stosunku pracy przez pełen miesiąc, obliczać proporcjonalnie do liczby przepracowanych dni roboczych w danym miesiącu.

Podając powyższe do wiadomości, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, proszę Pana Wójta o przesłanie informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 9 ust. 4 ww. ustawy, do wniosków zawartych w II części wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby.

Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Bieg terminu, o którym mowa wyżej, ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżeń, w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Do wiadomości:

1. Przewodniczący Rady Gminy Piątek.
2. Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Piątek.
3. aa.